

דברי כ"ק מרן אדמו"ר מאמשינוב שליט"א
בביקור אצל הגה"צ רבי יצחק מאיר מארגנטערן שליט"א
לרגל אירוסיו בנו עם בת כ"ק אדמו"ר מקאזמיר שליט"א
ערב שבת בהעלותך ט"ו סיון תשע"ג

הגה"צ הרי"ם שליט"א: כן, כן, את היסוד הזה ראיתי בשם האמשינובע רבי [רבי שמעון שלום זי"ע] – "דעביד נייחא לה". יש לזה ראייה ממה שכתוב בשער רוח הקודש מהאר"י הקדוש, כתוב שם שהאר"י הקדוש ראה את האות ג' הפוכה על המצח של מי שלא קיים את המצוה, כי מנע ממנה ג'מילות חסד, רואים מדבריו שמהות המצוה היא גמילות חסד.

אדמו"ר שליט"א: דער חיבור צווישן משפיע און מקבל איז דורך דער ענין [של חסד]. [החיבור בין המשפיע והמקבל הוא על ידי הענין הזה [של חסד]].

ד' אדמו"ר שליט"א: אויפ'ן פסוק "וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו", וואס שטייט דאך אין היינטיגע סדרה, אין ספרים שטייט אז דער גאנצער מכוון דערפון איז געווען אז דער איחוד שפעטער זאל זיין אויף א שטארקערע אופן. תשובה ברענגט דאך "חילא סג"י". דאס איז דער גאנצער ענין פון "דרמי ביה תיגרא", אלעס איז נאר מען זאל צו קומען אז דער איחוד שפעטער זאל זיין אין א שטארקערע אופן.

דער אייבישטער זאל טאקע העלפן, מען זעהט טאקע אז אפילו די שווערע ענינים זענען אויכעט אלעס נאר כדי צו ברענגען צו די השלמה פון דעם ענין. עס זאל אלעס א דורך גיין מיט חסד און מיט רחמים, מען זאל טאקע אויף בויען א אידישע שטוב אזוי ווי דער אייבישטער וויל.

על הפסוק "וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו", שכתוב הרי בפרשת השבוע, כתוב בספרים שכל המכוון של זה היה כדי שהאיחוד לאחר מכן יהיה באופן יותר חזק. תשובה הרי מביאה "חילא סג"י" [כת מרובה]. זהו כל הענין של "רמי ביה תיגרא", כדי שייגעו על ידי זה שהאיחוד לאחר מכן יהיה יותר חזק.

ה' יעזור באמת, רואים שאפילו הענינים הקשים הם גם כן הכל רק כדי להביא את ההשלמה של הענין, שהכל ילך עם חסד עם רחמים, שבאמת יבנו בית כמו שה' רוצה.

הגה"צ הרי"ם שליט"א: אמן.

א כשנכנס אדמו"ר שליט"א כיבדו הגה"צ הרי"ם שליט"א לשבת על כסא מכובד, ונמנע אדמו"ר שליט"א ונטל כסא פשוט ואמר אדמו"ר שליט"א "סיאיז גוט, סיאיז גוט", [זה טוב, זה טוב], וכששוב הפציר, חזר אמר אדמו"ר שליט"א "סיאיז גוט, סיאיז גוט", והתיישב על הכסא הפשוט.

והושיט אדמו"ר שליט"א ידו אל הגה"צ הרי"ם שליט"א ואמר: מזל טוב, דער אייבישטער זאל העלפן זאל זיין א גוט'ע התחלה, און מען זאל צו קומען צו וואס מען דארף, אין אלע ענינים. [ה' יעזור שההתחלה תהיה התחלה טובה, ושיגיעו ממנה אל כל מה שצריך, בכל הענינים].

ב אדמו"ר שליט"א ביאר את השפעת ענין עשיית שידוך, ואמר: פשוט, דער שורש פון א שידוך טוהן איז דאך משום פרישות, משום צניעות, רב הוה מנגיד מאן דמקדש בלא שידוכי משום פריצותא, דער היפך פון דעם איז א הנהגה פון צניעות, פון פרישות, פון בושא. [שמקורה מיראה]. דער כח פון יראה איז דאך דער בסיס אין די דרגות, אין די בחינות פון דער וועלט, פאר די הימלידיגע מציאות [פון השראת השכינה], און א אידישע שטוב איז דאך א מקום פון השראת השכינה, א מקדש מעט.

פשוט, שורש ענין עשיית שידוך הוא הרי משום פרישות, משום צניעות, רב הוה מנגיד מאן דמקדש בלא שידוכי משום פריצותא, אזי ההיפך מזה היא הנהגה של צניעות, של פרישות, של בושא. נששורשה הוא מכח היראה כמאמר הכתוב למען תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו ואמרו חז"ל זו הבושא. וכח היראה הוא הרי הבסיס של השראת השכינה בדרגות בבחינות של העולם הזה. ובית יהודי הוא הרי המקום של השראת השכינה, מקדש מעט [לכן היסוד שלו הוא על ידי עשיית שידוך ששורשו הוא מכח היראה].

ג הגה"צ הרי"ם שליט"א: ראיתי בספר שמביא בשם הרבי [בשם אבי זקנו הרש"ש זי"ע] בקשר למצוה של נישואין בכלליות, שזה קשור לענין של גמילות חסד.

אדמו"ר שליט"א: שטייט פון עלטער זיידן, צו קומען צו די השלמה פון די מדה פון יסוד צדיק איז דורך זיין קשור צו די כח פון חסד. – "דעביד נייחא לה". [מאא"ז] כתוב שכדי להגיע אל ההשלמה של המדה של יסוד צדיק, אזי זה צריך להיות קשור עם כח החסד, שיהיה "דעביד נייחא לה"¹.

הוא שלימות מדתא דא. וכדאיתא על רש"י דהמתרגם "עם אתתי" טועה, ואך "ית אתתי", הוא "לה" דייקא. ואז הוא בסידורא דבריאה, הוא ההשתלשלותא וההשפעה לזולתו, בסודא ד"חפץ חסד הוא", לעשות חסד וכו', הוא המשפיע, והיא וכו' המקבלת, ואין כאן בושא, ואדרבה הוא המהנה אותה". עכלה"ק.

¹ וזה לשונו הקדוש (מובא בספר "אמרות טהורות" בתחילת הספר פרשת בראשית עמוד ח') "תיקונא דמדתא דא דיסוד וכו'", "דעביד נייחא לה", "לה" דייקא. "דעביד נייחא לה" עולה [בגימטריא] "צדיק". שאז

ד' הגה"צ הרי"ם שליט"א: בספרי האיזביצער², ובספרי רבי צדוק, רואים שהם אחזו שיש מושג ששייך נבואה אצל צדיקים בזמן הזה בבחינה של "על פי ה' יחנו ה' על פי ה' יסעו". זה לא נבואה בדרגה שכתובה ברמב"ם, אבל משמע שהם אחזו שיש דרגה מסוימת של נבואה גם בזמן הזה. לגבי ההנהגה של היהודי הקדוש ותלמידיו שהתפללו מאוחר. האם זה באמת הפשט שהם אחזו שיש דרגה של נבואה בזמן הזה? [משמשים הורו להם בכל פעם לנהוג כך, כמו אליהו בהר הכרמל?]

אדמו"ר שליט"א: ער זאגט נישט דער לשון פון נבואה. [הוא – הספר "מי השילוח" מהאיזביצער – לא אומר שם את הלשון של נבואה.]

הגה"צ הרי"ם שליט"א: הוא לא אומר בפירוש נבואה, אבל מה באמת הגדר של מה שהוא אומר?

רש"י אומר בסוף ברכות [דף ס"ג, א על הפסוק "עת לעשות לה' הפרו תורתך"] – "הפרו תורתו עושי רצונו. כגון אליהו בהר הכרמל [מלכים א' י"ח] שהקריב בבמה בשעת איסור הבמות, משום דעת לעשות סייג וגדר בישראל לשמו של הקדוש ברוך הוא". רואים מכאן שהוא משווה את הענין של "עת לעשות לה' הפרו תורתך", שיש אדם שהוא עושה רצונו בזה שהוא הפרו תורתך – אשר זה ענין ששייך בכל הדורות – ורש"י משווה את זה לענין של אליהו בהר הכרמל שהיה ענין של נבואה לשעתה.

אדמו"ר שליט"א: עס איז זייער שווער צו זאגן אז מען מיינט א ענין פון נבואה. עס איז זייער שווער צו זאגן. [מאד קשה לומר שהכוונה [שיש בימינו] ענין של נבואה. מאד קשה לומר זאת].

הגה"צ הרי"ם שליט"א: הראה בפנים הגמרא שם דברי רש"י נוספים: "בכל דרכיך – אפילו לעבור עבירה: דעהו – תן לב אם צורך מצוה הוא, כגון אליהו בהר הכרמל – עבור עליה". – והנה אליהו בהר הכרמל הרי בוודאי היה רק נבואה לשעה.

אדמו"ר שליט"א: יוא. [כן].

הגה"צ הרי"ם שליט"א: ועם כל זה אומר רש"י "תן לב אם צורך מצוה הוא", משמע מרש"י שהש"י אומר "בכל דרכיך דעהו" לכל צדיק שיתן לבו אם יש צורך מצוה, כמו הענין שהיה אצל אליהו בהר הכרמל, כלומר, לא שהפסוק בכל דרכיך דעהו מדבר רק על

² זה לשון הספר "מי השילוח" (החדש) מהרה"ק מאיזביצא זי"ע (פרשת בהעלותך – מהספר "בית יעקב" בשלח אות מ"א ויתרו אות א' וט"ו) "על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו, את משמרת ה' שמרו על פי ה' ביד משה וכו', וכן בכל דור ודור מי שהוא צדיק הדור רואה רצון השם יתברך, כמו שכתוב שפתי צדיק ידעון רצון, והיהודי הקדוש זללה"ה בדורו ראה רצון השם יתברך באיחור זמן תפלה וכו', וכשראה רצון השם יתברך בזה לכן נתאחר בתפלתו. ונשמתו מאירה בגן עדן מזה, כי כיוון לאור רצון השם יתברך, אף כי יכול זאת בשנוי זמנים להשתנות וכו'". עכלה"ק.

אליהו בהר הכרמל אלא זהו ציוי לכל הדורות, שבכל דור הש"י מצוה לצדיקים שהם בדרגות כאלה שיכולים להתבונן ולתת לב אם צורך מצוה הוא – שהם ינהגו כך כמו שנהג אליהו בהר הכרמל.

אדמו"ר שליט"א: פשוט ווייזט אויס פון רש"י אז ווען עס איז דא טאקע א נבואה פון א נביא לצורך שעה עובר זיין אויף דברי תורה, איז די אלע פגמים וואס ווערן געטוהן דורך די עבירה – וועלן ווערן געטוהן דא.

[פשוט נראה מדברי רש"י, שכאשר יש באמת נבואה מנביא לצורך שעה לעבור על דברי תורה, אזי כל הפגמים שנעשים על ידי העבירה – נעשים גם כאן].

הגה"צ הרי"ם שליט"א: כי זה עדיין נקרא "דבר עבירה" לפי רש"י.

אדמו"ר שליט"א: יוא. ווייל לויט רש"י דאס איז א "עבירה". נאר מען דארף דאס טוהן. [כן. כי לפי רש"י זה נקרא "עבירה". אלא שצריכים לעשות זאת].

הגה"צ הרי"ם שליט"א: אז יוצא שבכל נבואה לשעה לפי רש"י צריך כפרה לאחר שמקיימים את הנבואה?

אדמו"ר שליט"א: א כפרה ווייס איך נישט, ווייל מען האט דאך דאס געדארפט טוהן. א כפרה גייט דאך נאר מיט תשובה, אן תשובה איז נישטא קיין כפרה. און תשובה איז נישט שייך צו טוהן, מען האט דאך דאס געדארפן טוהן.

[כפרה – אינני יודע אם צריך עבור דבר כזה, [כשקיימו את הנבואה לשעתה], כי הרי היו צריכים לעשות זאת. כפרה יכולה ללכת רק עם תשובה. בלא תשובה אין כפרה. ותשובה לא שייך לעשות כאן כי הרי היו צריכים לעשות זאת].

וויאזוי עס ווערט מסודר דער ענין ווייס איך נישט, אפשר אז דאס ווערט מסודר דורך העכער בחינות, דורך בחינות וואס זענען העכער פון גילוי פון תורה.

[כיצד נעשה הענין הזה מסודר – אינני יודע. יתכן שזה נעשה מסודר על ידי בחינות גבוהות, על ידי בחינות שהם יותר גבוהות מהגילוי של התורה].

אבער די מציאות איז אז אף על פי כן [אפילו שזה עבירה] מען דארף דאס טוהן. – פארקערט, דאס איז די גרויסקייט פון דעם.

[אבל המציאות היא שאף על פי כן – אפילו שזה דבר עבירה – עם כל זה צריך לעשות זאת [כשיש נבואה לשעתה על זה]. להיפך, זו היא הגדלות].

הגה"צ הרי"ם שליט"א: רבי חיים וואלאזיינער בנפש החיים אומר שאחרי בית שני אין ענין כזה. ואילו מרבי צדוק משמע שיש.

אדמו"ר שליט"א: איך בין נישט זיכער אז דאס איז א מחלוקת. [אינני בטוח שזו מחלוקת].

ו' הגה"צ הרי"ם שליט"א: אז איזה גדר יכול להיות?

אדמו"ר שליט"א: דער אמת איז דאך אז מצד דער חיוב פון תפילה, איז דאך לכאורה ווי די גמרא זאגט [עירובין דף ס"ה, א' על אחד האמוראים] אז ווען ער איז וואס געווען א יוצא לדרך האט א פאר טעג [שפעתער] נישט געדאוונט. און נאך פארשידענע סיבות מען האט נישט געדאוונט.

האמת היא שמצד הגדר של חיוב תפילה, הגמרא אומרת [על אחד האמוראים] שכשהוא היה יוצא לדרך הוא [לאחר מכן] לא התפלל כמה ימים, ועוד סיבות שונות שבעבורם לא התפללו.

הגה"צ הרי"ם שליט"א: היינו שתפילה יש בזה הלכות אחרות.

אדמו"ר שליט"א: יוא. איך ווייס נישט צו דאס איז ערגער פון יוצא לדרך אויב מען האט א מסויס'דיגע התעוררות, א מסויס'דיגע ענין פון הכנה צו תפילה יעצט, איך ווייס נישט צו דאס איז ווייניגער פון יוצא לדרך.

און אז מען האט טאקע געזעהן אז דורך דעם ווערט אויף געטוהן דער ענין פון תפילה אזוי ווי עס דארף טאקע זיין, עס ווערט אויף געטוהן די דביקות פון תפילה – נישט אין זמן, ווייס איך נישט צו עס איז שייך אויף דעם דער ענין פון ברכה לבטלה.

וכן. אני לא יודע אם זה יותר גרוע מיוצא לדרך, אם יש התעוררות מסוימת, ענין מסוים של הכנה לתפילה כעת, אני לא יודע אם זה פחות מיוצא לדרך. אזי כשראו באמת שעל ידי זה נפעל הענין של תפילה כמו שצריך להיות, כשראו שהדביקות של התפילה נפעלת כראוי לא בזמנה, אזי אינני יודע אם שייך על זה ענין של ברכה לבטלה.

הגה"צ הרי"ם שליט"א: פאר וואס? [מדוע?].

אדמו"ר שליט"א: רבי עקיבא אייגר זאגט ברכות אז מען טאר נישט עסן דעם זאך איז דאס שוין אויס ברכה לבטלה, אפילו אויב דאס איז א ספק ברכה. אויב מספק טאר איך זיך נישט נוצן, אויב מען וועט זאגן אז אין ברכות הנהנין איז ביי דער ספק בלייבט אז "אסור ליהנות מהעולם הזה בלא ברכה", ווערט דאס אויס ברכה לבטלה, אפילו אויב דאס איז באמת א ברכה וואס מען דארף דאס נישט טוהן. ווייל דאס גופא וואס דער זאך ווערט גענוצט אויף א מצוה, און אפילו פאר הנאת הגוף, איז דאס שוין נישט לבטלה.

רבי עקיבא אייגר אומר בברכות כשאדם עושה ברכה מפני שבלא הברכה אסור לו לאכול את הדבר, אזי זה כבר לא ברכה לבטלה, אפילו אם זה ספק האם הוא היה צריך לעשות את הברכה. אם מספק אסור לי להשתמש עם הדבר, כלומר אם נגיד שבספק חיוב ברכות הנהנין נשאר א אסור של "אסור ליהנות מהעולם הזה בלא ברכה", אזי זה לא ברכה לבטלה, אפילו אם באמת זו ברכה שלא היתה צריכה להיעשות. כי זה גופא שהדבר נעשה כדי

להשתמש בו לצורך מצוה או אפילו לצורך הנאת הגוף, אזי זה כבר לא נחשב לבטלה.

הגה"צ הרי"ם שליט"א סיים: כי זה פועל איזה תכלית. ולבטלה זה רק כשאין בזה תכלית.

אדמו"ר שליט"א: איז ממילא אז מען האט געזעהן אז דער ענין פון תפילה, דער תיקון פון תפלה, ווערט געטוהן אין א אנדערע זמן אויכעט, איז ווייס איך נישט צו דאס איז כלול אין דעם גדר פון ברכה לבטלה.

און אויף דעם איז דאך שוין שייך צדיקים זאלן זעהן היינטיגע צייטן אויכעט. דאס איז שוין נאר א בחינה פון רוח הקודש.

אזי ממילא כאשר ראו [הצדיקים] שהענין של תפילה, התיקון של תפילה, נפעל גם לאחר הזמן, אזי אני לא יודע אם זה כלול בגדר של ברכה לבטלה. ועל זה כבר שייך שצדיקים יראו זאת גם בימינו. זה כבר רק בחינה של רוח הקודש.

הגה"צ הרי"ם שליט"א: אם כך יוצא שזה רק לגבי תפילה?

אדמו"ר שליט"א: יוא, ער רעדט דאך דארט נאר לגבי תפילה, דער מי השילוח ברענגט דאך בפירוש נאר לגבי תפילה. [הוא הרי מדבר שם רק לגבי תפילה. המי השילוח מביא זאת בפירוש רק לגבי תפילה.]

ז] הגה"צ הרי"ם שליט"א: את הפסוק "על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו" הוא מביא לגבי תפילה, אבל יש מקומות אחרים בספרו שהוא מדבר לא רק מיוצא לגבי תפילה. ולמשל, יש את המאמר על זמרי בן סלוא³.

³ זה לשונו הקדוש בספרו "מי השילוח" (פרשת פנחס) "וירא פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, ויקח כו', ולא יעלה חס ושלום על הדעת לומר שזמרי היה נואף חס ושלום כי מן הנואף לא עשה הקב"ה פרשה בתורה, אך יש סוד בדבר זה, דהנה יש... מי שמרחיק עצמו מן היצר הרע ושומר עצמו מן העבירה בכל כוחו עד שאין ביכולתו לשמור את עצמו יותר מזה, ואז כשנתגבר יצרו עליו ועושה מעשה אז הוא בודאי רצון הש"י, וכענין יהודה ותמר, ואיהי בת זוגו ממש, וזה הענין היה גם כאן, כי זמרי היה באמת שומר עצמו מכל התאוות הרעות, ועתה עלתה בדעתו שהיא בתו זוגו מאחר שאין בכוחו לסלק את עצמו מזה המעשה, ופנחס אמר להיפך, שעדיין יש בכוחו לסלק עצמו מזה וכו', כי באמת היה כאן שקול הדעת, כי גם על פנחס היה מקום לבעל הדין לחלוק, שמצוי בו מדה הנראה לעינים שהוא כעס כמו שבאמת טענו עליו זאת וכו', וזהו שנאמר ושם האיש ישראל המוכה, היינו שהקב"ה הראה לפנחס אחר מעשה שעשה, עם מי היה המלחמה שלו, שאל יחשוב כי נואף גמור היה חס ושלום.

ופנחס מחמת שהיה בא מזרע יוסף שנתברר בסיגופים ונסיונות בענין זה, ולכן הרע בעיניו מאד על מעשה זמרי, ועל זה נאמר כי נער ישראל ואוהבהו, וזה ממש ענין פנחס שהיה דן את זמרי לנואף בעלמא, על כן דן אותו קנאין פוגעין בו, ונעלם ממנו עומק יסוד הדבר שהיה בזמרי, כי היא היתה בת זוגו מששת ימי בראשית, כמו שמבואר בכתבי האר"י ז"ל, עד שמשו רבינו עליו השלום לא הכניס את עצמו בזה לרונן [לזמרי] במיתתו, ונמצא שפנחס היה במעשה הזה כנער, היינו שלא היה יודע עמקות הדבר רק על פי עיני שכל אנושי ולא יותר, ואף על פי כן השם יתברך אוהבו והסכים עמו, כי לפי שכלו עשה דבר גדול בקנאתו ומסר את נפשו".

אדמו"ר שליט"א: דארטין איז עפעס אנדערש. דארטין זאגט ער נישט אז ער האט דאס געטוהן אדענטא דהכי. שטייט נישט אין מי השילוח אז ער האט דאס געטוהן בהיתר. ער זאגט אז באמת דער זאך איז געווען א ריינע זאך, כלפי שמיא גליא אז דאס איז געווען באמת א ריינע זאך. אבער ער זאגט נישט אז זמרי האט דאס געטוהן בהיתר.

[שם זה דבר אחר. שם הוא לא אומר שזמרי עשה זאת אדענטא דהכי, לא כתוב במי השילוח שהוא עשה זאת בהיתר. הוא אומר שבאמת הדבר הזה נעשה זמרי היה דבר נקי. כלפי שמיא גליא שזה באמת היה דבר נקי. אבל הוא לא אומר שזמרי עשה זאת בהיתר.]

ער רעדט דארטין בעיקר וועגן דער ענין פון פנחס, אז וואס פנחס האט געטוהן איז געווען אין א בריחה פון "נער ישראל ואהבהו", אפילו אז באמת איז נישט געווען שייך דארטן דער ענין צו קנאין פוגעין, ווייל באמת האט דער זאך האט געהאט א פלאץ, דער זאך האט געהאט א הארט, אבער ער זאגט נישט אז דאס איז געווען בהיתר.

[הוא אומר בעיקר על הענין של פנחס, שמה שפנחס עשה היה נקי כנער, אפילו שהמעשה שזמרי עשה לא היה שייך באמת לקנאין פוגעין, מפני שהמעשה הזה היה לו מקום, נ"כ היא היתה בת זוגו מששת ימי בראשית, כמו שמבואר בכתבי האר"י ז"ל – כלשון "מי השילוח" בפרשת פנחס]. המעשה הזה היה לו מקום, אבל הוא לא אומר שזה היה בהיתר.

ער זאגט נאר אז עס איז דא א מציאות א מאל אז עס קען זיך טוהן אזא זאך און אויבן דאס האט א פלאץ, דאס האט א פלאץ, אבער נישט אז דאס איז מותר צו טוהן דאס לשם שמים.

[הוא רק אומר שיש מציאות שיכול להיעשות כזה מעשה, ולמעלה יש לזה מקום, אבל לא שמותר לעשות זאת לשם שמים].

הגה"צ הרי"ם שליט"א: אם זמרי התכוון לשם שמים זה לא היה מותר לו?

אדמו"ר שליט"א: ניין. ער זאגט נישט אז זמרי האט דאס געמעגט טוהן. ער מיינט צו זאגן אזוי, אז קנאין פוגעין בו איז לכאורה נאר אין א זאך וואס וואלט נישט גידארפן האבן קיין פלאץ. אפילו אויב ער טוהט דאס באיסור, אבער באמת אויף אזא מין זאך – איז קנאין קען נישט זיין. קיין ענין פון קנאות קען נישט זיין. דאס הייסט, מען זאל באמת ווערן אנגעצינדן אז עס איז דא חס ושלום א ענין פון מיעוט כבוד שמים – דאס קען נישט זיין. איז אויף דעם זאגט ער אז עס איז דא דער "נער ישראל ואהבהו" [לגבי פנחס].

[זה] לא [היה מותר לזמרי]. הוא לא אומר שזמרי עשה זאת בהיתר. הוא מתכוין לומר שקנאין פוגעין בו נאמר רק בדבר שאין לו שום מקום. אבל על מעשה

כזה נישט לו מקום למעלה] אפילו אם הוא עושה זאת באיסור, אין על דבר כזה קנאין פוגעין בו. ענין של קנאות שיבערו על זה שחם ושלום יש ענין של מיעוט כבוד שמים לא יכול להיות על דבר שיש לו מקום למעלה. ועל זה הוא אומר [לגבי הקנאות של פנחס, שאפילו שלא היה שייך כאן ענין של קנאין פוגעין בו, עם כל זה מחדש] שיש ענין של "נער ישראל ואהבהו".

אבער ער זאגט נישט אז זמרי האט דאס געטוהן ווייל ער האט געווסט אז ער דארפט דאס טוהן. נאר פארקערט, ער זאגט אז זמרי איז געווען אינגאנצן אויס גערייניגט, און ער האט געהאט א משיכה וואס ער האט נישט געקענט האבן קיין שליטה דערויף, אבער נישט אז ער האט מחליט געווען ביי איהם אז מצד די הוראה פון תורה דאס דארף ווערן געטוהן. ער רעדט נאר אז עס האט געהאט א הארט, ער זאגט נישט אז דאס איז נישט געווען א עבירה.

[אבל הוא לא אומר שזמרי עשה זאת בגלל שהוא ידע שהוא צריך לעשות זאת. להיפך, הוא אומר שזמרי היה נקי לגמרי, וכאן היה לו משיכה שהוא לא היה יכול שיהיה לו שליטה עליה, אבל לא שהוא החליט באמת שמצד ההוראה של התורה – דבר זה צריך להיעשות. הוא רק אומר שהיה לזה מקום, אבל הוא לא אומר שזה לא היה עבירה.]

און פשוט, אין היינטיגע צייטן קען נישט זיין אזא ענין אין ענינים פון עריות. היינטיגע צייטן אין דער ענין פון דערויות קען נישט האבן קיין פלאץ קיין מאל. נישטא אזא זאך.

[ופשוט, בימינו לא יכול להיות ענין כזה נשל מעשה עבירה שיש לו מקום למעלה] בעניני עריות. בימינו בעניני עריות לא יכול להיות שיהיה לו שום מקום אף פעם. אין כזה דבר.]

[ח] הגה"צ הרי"ם שליט"א: לגבי מה שדברנו בענין התפילה, זה לא יכול להיות שזה היה על פי רוח הקודש?

אדמו"ר שליט"א: רוח הקודש יוא, אבער דער רוח הקודש האט געמאכט אז מען האט דאס איינגעפירט די הנהגה פון דער זאך איז געווען מצד ווייל מען האט געזעהן אז עס טוהט זיך אזוי דער ענין פון תפילה, דער תיקון פון תפילה, מען קומט צו אזוי צו די דביקות פון תפילה – פארשטייט זיך אין א אופן אזוי ווי עס דארף צו זיין – האבן זיי געהאט דער כח דאס איינפיהרן, אבער דאס איז נישט אז מען האט מתיר געווען א איסור ממש. מען דארף נישט צו קומען צו די גדרים פון מתיר זיין א איסור מיט נבואה.

[רוח הקודש כן. אבל הרוח הקודש עשתה שמה שהנהיגו [הצדיקים] את ההנהגה הזו היה מפני שראו שבאופן הזה נפעל הענין של תפילה, ונעשה התיקון של תפילה, ומגיעים באופן הזה אל הדביקות של התפילה – כמובן באופן [של דביקות] כמו שצריך להיות – אזי היה להם את הכח להנהיג זאת. אבל אין הכוונה שהם התירו איסור ממש, אין צורך להגיע כאן

לגדרים של התרת איסור עם נבואה].

הגה"צ הרי"ם שליט"א: היינו שיש לפעמים רוח הקודש שנבנית בגדרי ההלכה עצמה, ולגבי תפילה זה דבר שבנוי על גדרי ההלכה שיש אופן שזה מותר.

אדמו"ר שליט"א: יוא. [בן].